

**VARUH
ZDRAVJA**
VZAJEMNA

(predlog sklepa k 3. točki dnevnega reda skupščine)

Uprava in nadzorni svet Vzajemne, d.v.z., predlagata, da skupščina na svoji 36. seji - 18. skupščini zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z., dne 14. 9. 2023, sprejme naslednji

S K L E P

Skupščina Vzajemne nasprotuje vladnemu Predlogu zakona o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z., in spremembi statusa Vzajemne kot družbe za vzajemno zavarovanje, ki opravlja zavarovalne posle za svoje člane po načelu vzajemnosti, v delniško družbo, in nalaga upravi in nadzornemu svetu Vzajemne, da izpeljeta vse aktivnosti, ki so potrebne za to, da Vzajemna ohrani obstoječi status družbe za vzajemno zavarovanje.

UTEMELJITEV:

Skupščina Vzajemne nasprotuje vladnemu Predlogu zakona o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. in spremembi statusa Vzajemne kot družbe za vzajemno zavarovanje v delniško družbo. Vzajemna zdravstvena zavarovalnica d.v.z. naj tudi v prihodnosti ohrani statusno obliko, v kateri je bila ustanovljena, to je kot družba za vzajemno zavarovanje, ki opravlja zavarovalne posle za svoje člane po načelu vzajemnosti.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je bila leta 1999 ustanovljena kot družba za vzajemno zavarovanje, ki je ena od statusnih oblik gospodarskih družb, s ciljem, da opravlja zavarovalne posle za svoje člane po načelu vzajemnosti. Bistvene lastnosti pravne osebe (zavarovalnice), ki ima statusno obliko družbe za vzajemno zavarovanje, in prednosti pred statusno obliko delniške družbe, so še zlasti naslednje:

- dobiček ni primarni cilj družbe: družba za vzajemno zavarovanje se ne osredotoča na ustvarjanje dobička za delničarje ali investitorje. Njen glavni cilj je zagotoviti ugodne zavarovalne storitve svojim članom.
- skupnostna naravnost: družba za vzajemno zavarovanje temelji na ideji solidarnosti in skupnostni pomoči. Člani so hkrati tudi lastniki družbe, kar pomeni, da so zainteresirani za njeno uspešno delovanje in finančno stabilnost.
- boljše prilagajanje potrebam članov: ker so člani družbe hkrati tudi lastniki družbe, ima družba boljše motivacijo za razumevanje in izpolnjevanje potreb svojih članov. To vodi do bolj prilagojenih zavarovalnih produktov in storitev.
- nižji stroški: ker je cilj družbe za vzajemno zavarovanje zagotavljati zaščito svojim članom po najnižjih mogočih stroških, in pri tem še zlasti ni zasledovanja dobička, so lahko premije za zavarovanje nižje v primerjavi s »tradicionalnimi zavarovalnicami«, to je zavarovalnicami, ki so organizirane kot delniške družbe.

- sodelovanje pri upravljanju: člani družbe za vzajemno zavarovanje imajo možnost sodelovati pri upravljanju družbe, pri čemer velja, da ta pravica ne izhaja oziroma ni povezana z velikostjo kapitala (številom delnic, ki določajo moč njihovega lastništva in s tem vpliva na upravljanje), marveč lahko tudi posameznik preko institucije volitev v skupščino neposredno vpliva na upravljanje. To pomeni, da lahko člani v večji meri vplivajo na odločitve, ki vplivajo na zavarovalne produkte, premije in druge pomembne vidike poslovanja, ki se neposredno odražajo v koristih za člane družbe.
- manjši vpliv tržnih nihanj: ker družba za vzajemno zavarovanje ne deluje za dobiček, marveč je osredotočena na izpolnjevanje potreb svojih članov, je poslovanje družbe za vzajemno zavarovanje lahko manj občutljivo na tržna nihanja in gospodarske spremembe.
- družbena odgovornost: družba za vzajemno zavarovanje sledi načelom družbene odgovornosti, njeni cilji so usmerjeni v skupno dobro in zagotavljanje zaščite ter pomoči v primeru težav.

Vse navedene lastnosti družbe za vzajemno zavarovanje so bile vodilo, da je bila Vzajemna zdravstvena zavarovalnica ustanovljena kot družba za vzajemno zavarovanje in ne morebiti kot delniška družba. Skozi več kot 23 let obstoja je Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d.v.z. ves čas upravičevala svoje poslanstvo kot družbe za vzajemno zavarovanje, in svojim članom na trgu zavarovalniških storitev ves čas ponujala odlične produkte osebnih zavarovanj, tako glede rizikov kakor tudi glede premije. Naravnost k uresničevanju najvišjih koristi svojih članov je Vzajemna dokazovala tudi z večkratnim vračilom presežka sredstev iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja svojim članom, v primerih, ko je to dopuščal škodni rezultat v posameznem letu. Konkurenčne zavarovalnice, ki prav tako tržijo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, in so organizirane kot delniške družbe, vračila premije niso izvajale.

Ob tem velja izpostaviti, da je v Sloveniji Vzajemna edina zavarovalnica, ki je organizirana kot družba za vzajemno zavarovanje, kar je morebiti razlog za nepoznavanje vzajemnega zavarovanja s strani splošne javnosti, še zlasti njenih prednosti, posledično pa seveda tudi mačehovskega odnosa politike do Vzajemne. Na drugi strani je v Evropski uniji zavarovalnic, ki so organizirane kot družbe za vzajemno zavarovanje, po podatkih kar cca. 30 odstotkov. Skupna značilnost vzajemnih družb je, da poslujejo nepridobitno, kar pomeni, da ustvarijo le toliko presežka, kot je potrebnega za stabilno poslovanje, varnost zavarovancev in razvoj.

Predlog zakona o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice d.v.z. obstoječim članom družbe v nasprotju s Statutom Vzajemne in Zakonom o zavarovalništvu (ZZavar-1) odvzema pravico samostojno odločati o statusnem preoblikovanju in jim torej ne dopušča proste presoje o nadaljevanju članstva v družbi oziroma o načinu izvajanja svojih pravic in obveznosti. Predlagana normativna ureditev članom odvzema status člana družbe za vzajemno zavarovanje ter mu podeljuje statusa delničarja gospodarske družbe. Gre za nedopusten poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave RS.

Prav tako predlagana normativna ureditev pomeni tudi kršitev Protokola št. 1 k EKČP (pravica do zasebne lastnine in svobodna gospodarska pobuda). Poseg v konvencijsko varovano pravico mora biti zakonit, zasledovati mora dopusten javni ali splošni interes, pri čemer mora biti zagotovljeno, da država vzpostavi pošteno ravnotežje med zasledovanim javnim interesom ter človekovo pravico posameznika. Pri ugotavljanju, ali so vsi navedeni pogoji izpolnjeni, kot poudarja ESČP, ima država članica sicer široko polje proste presoje, ki pa je ne more izvajati brez omejitev. Pri tem predlagana normativna ureditev pomeni tudi odstop od Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20 in 48/23; v nadaljevanju: ZZavar-1), ki je krovni zakon na področju zavarovalništva in je v celoti usklajen s pravnim redom Evropske unije, in omogoča izvajanje zavarovalniške dejavnosti tako v obliki delniške družbe kot v obliki družbe za vzajemno zavarovanje.¹

¹ 24. čl. ZZavar-1.

V skladu z navedenim skupščina Vzajemne nalaga poslovodstvu družbe, da izpelje vse aktivnosti, ki so potrebne za to, da Vzajemna ohrani obstoječi status družbe za vzajemno zavarovanje.

Uprava in nadzorni svet